

การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)
เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา*

RESEARCH ARTICLE DEVELOPING PROFESSIONAL LEARNING
COMMUNITY (PLC) TO ACTIVE LEARNING MANAGEMENT OF
TEACHERS IN SCHOOLS OF SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE PHAYAO

ทวีป วงศ์ชาลีกุล*

Thawee Wongchaleekul

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา

The Secondary Education Area Office Phayao, Thailand

*Corresponding author E-mail: act.thawee@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ สร้างและตรวจสอบรูปแบบ ทดลองใช้รูปแบบ และเพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา การวิจัย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ โดยครูผู้สอนจำนวน 128 คน 2) สร้างและตรวจสอบรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 คน 3) ทดลองใช้รูปแบบและ 4) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา โดยครูผู้สอนจำนวน 36 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ สถิติพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$) และความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) ส่วนสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) และความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มี 5 องค์ประกอบและการตรวจสอบรูปแบบอยู่ในระดับมาก

* Received 25 March 2023; Revised 28 April 2023; Accepted 30 April 2023

($\mu = 4.36$) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.63$) ส่วนความถูกต้องและความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.53$) ผลการทดลองใช้รูปแบบก่อนการอบรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) และหลังการอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$)

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Abstract

The research aims to study current conditions and needs. Create and review the model. Try out the model and to assess the suitability and usefulness of the implementation of the Professional Learning Community (PLC) model to enhance the active learning management of teachers in schools of secondary eService area office Phayao. 4 steps of research: 1. Study current conditions and needs. by 128 teachers. 2) Create and review the model. by 12 experts 3) To try out the model and 4) To assess the suitability and usefulness of the professional learning community (PLC) model to enhance the active learning management of teachers in schools of secondary educational service area office Phayao. by 36 teachers, the tools used were questionnaires, the statistics used were basic statistics. The research results show that The current state of the professional learning community (PLC) level is moderate ($\bar{X} = 3.49$) and the demand was at a high level ($\bar{X} = 4.19$). The current conditions active learning management level is moderate ($\bar{X} = 3.46$) and a demand was at high level ($\bar{X} = 4.22$) The model of a professional learning community (PLC). There are 5 elements and the model examination is high level ($\mu = 4.36$) The accuracy and feasibility of the model manual are at the highest level ($\mu = 4.53$) The pre-training form results at a high level ($\bar{X} = 3.53$) and the post-training results are at a highest level ($\bar{X} = 4.67$) and the evaluation results of the implementation at a high level ($\bar{X} = 4.35$) the suitability of the implementation of the professional learning community model at a highest level ($\bar{X} = 4.65$)

Keywords: Article Developing, Professional Learning Community, The Active Learning Management

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) ได้กำหนดเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ 2 ด้าน ได้แก่ เป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ทักษะ 3Rs 8Cs และเป้าหมายของการจัดการศึกษา (Aspirations) 5 ประการ ได้แก่ 1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง 2) ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียมกัน (Equity) 3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ (Quality) 4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency) และ 5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยส่งเสริมการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการองค์ความรู้แบบสหวิทยาการการปฏิบัติจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนให้มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยมีคุณภาพและทักษะการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย 1. การพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการทางด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาให้มีความพร้อมเข้าสู่การเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น 2. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ตามช่วงวัย 3. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน 4. การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมการปฏิบัติจริง (Active Learning) เน้นทักษะกระบวนการให้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์คิดแก้ปัญหาและคิดสร้างสรรค์ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน 5. การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้และ 6. การปลูกฝังทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจึงจำเป็นต้องพัฒนาครูผู้สอนให้มีคุณลักษณะและมีความรู้ความเข้าใจเพื่อพร้อมรับสถานการณ์ที่จะเปลี่ยนแปลงต่อไปทั้งในปัจจุบันและอนาคต ทั้งนี้เพราะครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับผู้เรียน และเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่จะได้พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็น

แนวคิดการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เป็นการเอื้ออำนวยต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้บริหาร ครู บุคลากร

ทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการร่วมมือรวมพลังในการพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการและวิชาชีพการที่ครุมีความรู้ มีทักษะที่เหมาะสมและมีสมรรถนะที่ดีย่อมส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (Darling-Hammond, L., 1999) จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) พบว่า การให้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารขับเคลื่อนนั้นเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพและส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการยกระดับการศึกษาทั้งระบบ และพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้ทัดเทียมกับสากล เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้แห่งอนาคต อีกทั้งเป็นการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นความสำคัญของการออกแบบการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลผู้เรียนให้ตรงตามความต้องการของตัวผู้เรียนเองและต่อสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) มาใช้นั้นนับเป็นวิธีการสอน แนวการสอน หรือกลยุทธ์การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มุ่งให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน มีความร่วมมือกันและความรับผิดชอบร่วมกัน มีวินัยในการทำงาน แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ สร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน ฟัง และสะท้อนคิด จากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ซึ่งนำไปสู่การสร้างความรู้ของผู้เรียนจากสิ่งที่ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง ใช้ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นเป็นบทเรียนสำคัญในการแก้ปัญหาและปรับปรุงให้ดีขึ้น (วัชรวิเศษ เกษพิชัยณรงค์ และคณะ, 2555) รวมถึงช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจจนสามารถชี้นำตนเองตลอดชีวิตในฐานะผู้ฝึก ใฝ่การเรียนรู้ (Bonwell, C. C. & Eison, J. A., 1991) โดยครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมในการสอนโดยการวิเคราะห์ผู้เรียน กำหนดเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียน จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จัดเตรียมทรัพยากรการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม จัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่หลากหลาย จัดบรรยากาศในชั้นเรียนและสร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วมและส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน ประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และให้ข้อมูลสะท้อนกลับแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสามารถของตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และนำไปประยุกต์ใช้ในความเป็นจริงของชีวิตประจำวัน (ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ, 2552); (วัชรวิเศษ เกษพิชัยณรงค์ และคณะ, 2560)

จากหลักการและแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารการศึกษาจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งระบบเพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการออกแบบและพัฒนาบทเรียนร่วมกัน มีทักษะและประสบการณ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน มีความรู้ความสามารถในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการเรียนรู้ เพิ่มพูนคุณลักษณะที่จำเป็นของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งพัฒนาสมรรถนะความสามารถในการคิด คิทธิวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดเป็นระบบของผู้เรียน โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ที่พัฒนาขึ้นจะสามารถเป็นนวัตกรรมหรือแบบอย่างที่ดีแก่สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาหรือเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพครูและคุณภาพผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพะเยา
4. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการออกเป็น 4 ขั้นตอน ตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา โดยศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ตามแนวคิดต่างๆ โดยประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียนในสังกัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา จำนวน 18 โรงเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 899 คน การวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non Probability Sampling) ได้มาโดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (หทัยชนก พรหมเจริญ และคณะ, 2561) เป็นครูผู้สอนรวมทั้งสิ้นจำนวน 128 คน

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและตรวจสอบรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยาโดยสร้างและตรวจสอบคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยาโดยผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาอาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาการบริหารการศึกษาจำนวน 12 คนซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยาโดยทดลองใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศครูผู้สอนที่สมัครใจเข้าร่วมทดลองและผ่านการอบรมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยาจำนวน 9 โรงเรียนรวมทั้งสิ้นจำนวน 36 คน ที่สมัครใจเข้าร่วมทดลองใช้โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยเป็นตัวแทนโรงเรียนละ 4 คน รวมจำนวน 36 คน

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยาโดยประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ไปใช้ โดยประชากร ได้แก่ครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา จำนวน 9 โรงเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 36 คน ที่สมัครใจเข้าร่วมทดลองใช้โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 5 คน และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence : IOC) จากสูตร Rivinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (Rivinelli, R. J. & Hambleton, R. K., 1977) และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 36 คน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α) โดยวิธีการของครอนบาค (Cronbach, L. J.) (Cronbach, L. J., 1990)

วิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถามด้วยสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยผู้วิจัยนำค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา

1.1 ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC) พบว่า สภาพปัจจุบันของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และความต้องการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ภาพรวมอยู่ในระดับมากดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น สภาพปัจจุบัน			ระดับความคิดเห็น ความต้องการ		
		$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
	การแบ่งปันคุณค่าและวิสัยทัศน์	3.47	.24	ปานกลาง	4.51	.25	มากที่สุด
	การร่วมมือรวมพลังมุ่งสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน	3.47	.22	ปานกลาง	3.85	.40	มาก
	การร่วมมือรวมพลัง	3.58	.23	มาก	4.03	.39	มาก
	การรับคำชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญและการสังเกตชั้นเรียน	3.51	.24	มาก	4.28	.39	มาก
	การสนทนาสะท้อนผลการปฏิบัติงาน	3.51	.24	มาก	4.28	.39	มาก
	การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย	3.49	.50	ปานกลาง	4.43	.55	มาก
	การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน	3.38	.48	ปานกลาง	3.79	.75	มาก
	รวมเฉลี่ย	3.49	.10	ปานกลาง	4.19	.16	มาก

1.2 ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และความต้องการเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในภาพรวมอยู่ในระดับมากดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น สภาพปัจจุบัน			ระดับความคิดเห็น ความต้องการ		
		$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
	ความรู้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.09	.26	มาก	4.51	.25	มากที่สุด
	ทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	3.43	.21	ปานกลาง	4.29	.24	มาก
	เจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	3.47	.22	ปานกลาง	3.85	.40	มาก
	รวมเฉลี่ย	3.46	.13	มาก	4.22	.19	มาก

2. ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา

2.1 ผลการสร้างรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยาซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. หลักการของรูปแบบ 2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3. เนื้อหาของรูปแบบกระบวนการของรูปแบบ และ 4. การวัดและประเมินผล

2.2 ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยาของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ความถูกต้องในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ความถูกต้อง			ระดับความคิดเห็น ความเป็นไปได้		
		μ	σ	ค่าระดับ	μ	σ	ค่าระดับ
	หลักการของรูปแบบ	4.41	.90	มาก	4.75	.45	มากที่สุด
	วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.54	.45	มากที่สุด	4.62	.37	มากที่สุด
	เนื้อหาของรูปแบบ	4.31	.15	มาก	4.52	.14	มากที่สุด
	กระบวนการของรูปแบบ	4.11	.25	มาก	4.58	.32	มากที่สุด
	การวัดและประเมินผล	4.44	.32	มาก	4.69	.30	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.36	.21	มาก	4.63	.13	มากที่สุด

2.3 ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา พบว่าความถูกต้องของคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ความถูกต้อง			ระดับความคิดเห็น ความเป็นไปได้		
		μ	σ	ค่าระดับ	μ	σ	ค่าระดับ
1	ส่วนที่ 1 บทนำ	4.25	.86	มาก	4.58	.51	มากที่สุด
2	ส่วนที่ 2 รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)	4.50	.79	มากที่สุด	4.75	.45	มากที่สุด
3	ส่วนที่ 3 การนำไปใช้	4.58	.79	มากที่สุด	4.75	.45	มากที่สุด
4	ส่วนที่ 4 เนื้อหาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.66	.49	มากที่สุด	4.83	.38	มากที่สุด
5	ส่วนที่ 5 เครื่องมือการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.66	.65	มากที่สุด	4.83	.38	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.53	.46	มากที่สุด	4.75	.19	มากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาพะเยา ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยาของครูผู้สอนที่เข้าร่วมทดลองและผ่านการอบรมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่าก่อนการอบรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และหลังการอบรมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยาของครูผู้สอน

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ก่อนการอบรม			ระดับความคิดเห็น หลังการอบรม		
		$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
	ความรู้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	3.91	.24	มาก	4.81	.18	มากที่สุด
	ทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	3.32	.17	ปานกลาง	4.66	.23	มากที่สุด
	เจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	3.36	.21	ปานกลาง	4.54	.19	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	3.53	.09	มาก	4.67	.10	มากที่สุด

4. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC)เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยาผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และความเป็นประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ความเหมาะสม			ระดับความคิดเห็น ความเป็นประโยชน์		
		$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
	หลักการของรูปแบบ	4.36	.76	มาก	4.76	.43	มากที่สุด
	วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.58	.52	มากที่สุด	4.73	.34	มากที่สุด
	เนื้อหาของรูปแบบ	4.34	.19	มาก	4.55	.14	มากที่สุด
	กระบวนการของรูปแบบ	4.15	.44	มาก	4.60	.28	มากที่สุด
	การวัดและประเมินผล	4.31	.30	มาก	4.64	.26	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.35	.21	มาก	4.65	.12	มากที่สุด

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ค้นพบจากการสรุปผลนำมาอภิปรายผล 4 ประเด็น ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา

1.1 ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC) อยู่ในระดับปานกลาง และผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะครูที่ร่วมกิจกรรมให้ความสนใจในกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพราะเป็นกิจกรรมที่สามารถนำไปพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้อื่นๆ ที่ส่งผลไปสู่คุณภาพของผู้เรียนโดยตรง ซึ่งนักวิชาการ ได้กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพทำให้ผู้สอนมีความรู้ในสิ่งที่สอน ได้รับการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสมรรถนะอื่นๆ และจากการที่ผู้สอนได้รับการพัฒนานี้ส่งผลไปยังคุณภาพของผู้เรียน คือ ความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทักษะและสมรรถนะด้านต่าง ๆ ด้วย (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล, 2562)

1.2 ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเพราะกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกทำให้เกิดการพัฒนาด้านทักษะการคิดของผู้เรียนได้ดีและผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก. ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นกระบวนการที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผู้เชี่ยวชาญ ได้สรุปหลักสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกว่าเป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ เป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน พุด ฟังและคิดอย่างลุ่มลึก โดยผู้เรียนเป็นผู้จัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนสร้างความเข้าใจและค้นหาความหมายของเนื้อหาสาระโดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์ที่มี แยกแยะความรู้ใหม่ที่ได้รับกับความรู้ใหม่ที่มีสามารถประเมินตนเองได้ว่ามีการเรียนรู้เกิดขึ้น กระตือรือร้นที่จะรับข้อมูลและจดจำข้อมูล ซึ่งการที่ผู้เรียนจะสามารถดึงความรู้มาใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถทำให้ผู้เรียนเชื่อมโยงระหว่างโครงสร้างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ที่ได้รับ รวมถึงการเชื่อมโยงหลักการทฤษฎีกับประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน (มนสิข สิทธิสมบูรณ์, 2564)

2. ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา

2.1 ผลการสร้างรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยาซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. หลักการของรูปแบบ 2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3. เนื้อหาของรูปแบบ 4. กระบวนการของรูปแบบ และ 5. การวัดและประเมินผล ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของรูปแบบเพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการพัฒนาแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา ซึ่งสอดคล้องกับบริบทในการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันของครูตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 ที่เน้นให้มีการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) อีกทั้ง ยังได้ศึกษากระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิหาร พลพร ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครู มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบ และ 5) การวัดและประเมินผล (วิหาร พลพร, 2558)

2.2 ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC)เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยาของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ความถูกต้องในภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้เป็นเพราะกิจกรรมที่ครูได้ปฏิบัติด้วยประสบการณ์ของตนเองและมีโอกาสได้เรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ จากผู้ร่วมวิชาชีพเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอุทุมพร จามรมาน ได้กล่าวว่า การตรวจสอบรูปแบบมีหลายวิธีซึ่งอาจใช้การวิเคราะห์จากหลักฐานเชิงคุณลักษณะ (Qualitative) และเชิงปริมาณ (Quantitative) โดยที่การตรวจสอบรูปแบบจากหลักฐานเชิงคุณลักษณะ โดยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบว่ามีความถูกต้องสามารถนำไปใช้ได้ (อุทุมพร จามรมาน, 2549)

2.3 ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา พบว่า ความถูกต้องของคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้เป็นเพราะคู่มือการใช้รูปแบบการพิมพ์และการจัดเนื้อหาที่เป็นระเบียบ สามารถศึกษาและทำความเข้าใจได้ง่าย โดยจัดเนื้อหาจากประสบการณ์พื้นฐานไปสู่เนื้อหาที่เฉพาะเจาะจงในแต่ละเรื่องจึงทำให้ง่ายและสะดวกต่อการนำไปศึกษาเพิ่มเติมได้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบตามแนวคิดของไอ

แวนเควิชและคณะ (Ivancevich et al., 1989) กล่าวว่า การจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบโดยนำสาระของรูปแบบ เครื่องมือ และเอกสารประกอบการใช้รูปแบบทั้งหมดมาบรรจุไว้ในคู่มือเพื่อการพัฒนาแบบการดำเนินงานที่สมบูรณ์ครบถ้วน และเมื่อตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบแล้วต้องรายงานการตรวจสอบรูปแบบไว้ในภาคผนวกของคู่มือ เพื่อประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาและนำรูปแบบไปใช้ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม

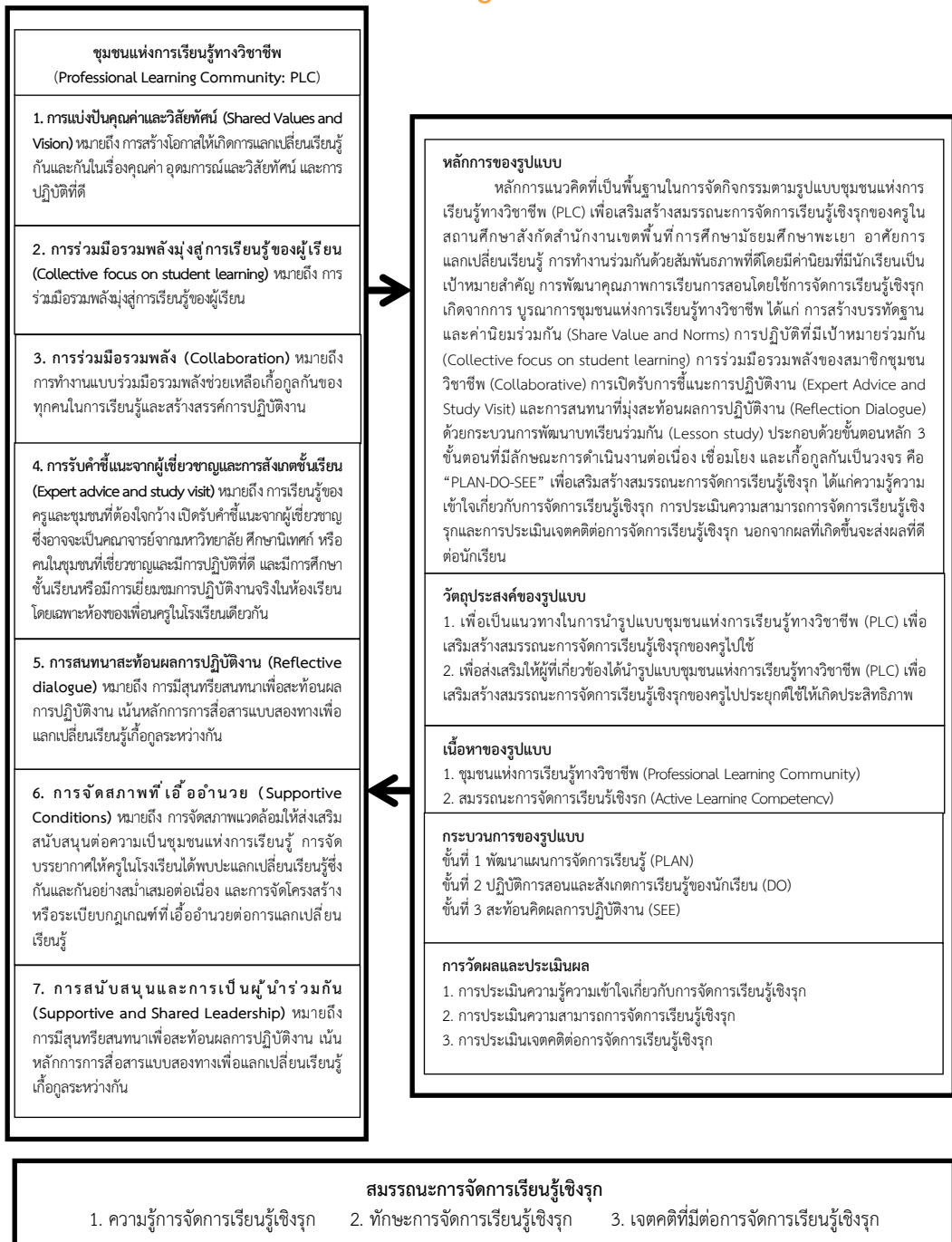
3. ผลการทดลองใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยาผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยาของครูผู้สอนที่เข้าร่วมทดลองและผ่านการอบรมโครงการอบรมรวมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนรู้เชิงรุกพบว่า ก่อนการอบรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่ามีคู่มือการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) นำเสนอรายละเอียดผ่านแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนดังกล่าวซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้และลงมือปฏิบัติในทุกขั้นตอนได้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นเพียงผู้แนะนำซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรสิตา รักสกุล ศึกษาเรื่องผลของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้ Active learning พบว่าผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้ Active learning หลังการจัดการเรียนการสอนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนการสอนอย่างมีนัยทางสถิติที่ .05 (รสิตา รักสกุล, 2557) และสอดคล้องกับกษภัทร์ สงวนเครือ ได้ศึกษาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางสะเต็มศึกษา พบว่าผลการทดสอบความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางสะเต็มศึกษา มีคะแนนก่อนพัฒนาเฉลี่ย 17.17 คิดเป็นร้อยละ 57.22 และมีคะแนนหลังการพัฒนาเฉลี่ย 25.47 คิดเป็นร้อยละ 84.89 (กษภัทร์ สงวนเครือ, 2562)

4. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยาผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการประเมินทางการศึกษาที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไปของวิโรจน์ สารรัตน์ กล่าวว่า มาตรฐานด้านอรรถประโยชน์ (Utility Standards) ซึ่งมุ่งให้การประเมินเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ผลประเมินและผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินความเป็นประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาพะเยา พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (วิโรจน์ สารรัตน์, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอำนาจ เหลื่อน้อย ได้ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ผลการวิจัยพบว่าผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยรวมรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากลมีความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด (อำนาจ เหลื่อน้อย, 2561)

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ สร้างและตรวจสอบรูปแบบ ทดลองใช้รูปแบบและประเมินความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติได้สังเคราะห์เป็นรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยาดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา อยู่ในระดับปานกลางและความต้องการอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับ ปานกลางและความต้องการอยู่ในระดับมาก จึงควรที่จะมีการศึกษาข้อมูลในเรื่องดังกล่าวและอาจศึกษาผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่เข้าร่วมการอบรมพัฒนาตามรูปแบบว่าส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอน และประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนเพิ่มเติม จากผลการพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพประกอบด้วย 5 องค์ประกอบและการตรวจสอบรูปแบบอยู่ในระดับมากและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนความถูกต้องและ ความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด โรงเรียนที่เปิดการสอนในระดับการศึกษามัธยมศึกษา จึงควรมีการประยุกต์ใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ให้เข้ากับบริบทของโรงเรียนแต่ละแห่งเพื่อให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น สำหรับผลการทดลองใช้รูปแบบก่อนการอบรมอยู่ในระดับมากและหลังการอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสามารถนำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยาไปขยายผลให้โรงเรียนในสังกัดนำไปเป็นแบบอย่างใช้ในการจัดการเรียนการสอน และผลการประเมินความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยาอยู่ในระดับมากและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรตระหนักถึงความจำเป็นในเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจนำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ที่ได้จากการวิจัยมาประยุกต์ใช้และขยายผลให้โรงเรียนในสังกัดนำไปเป็นแบบอย่างใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้น

- 1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1) โรงเรียนควรมีการประยุกต์ใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาให้เข้ากับบริบทของโรงเรียนแต่ละแห่งเพื่อให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
 - 1.2) โรงเรียนควรนำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาไปใช้ โดยต้องกำกับติดตาม ดูแลเพื่อให้การดำเนินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเกิดประสิทธิภาพ
 - 1.3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสามารถนำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาไปขยายผลให้โรงเรียนในสังกัดนำไปเป็น

แบบอย่างใช้ในการจัดการเรียนการสอน 1.4) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความสำคัญและตระหนักถึงความจำเป็นในเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจนำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาและไปขยายผลให้โรงเรียนในสังกัดนำไปเป็นแบบอย่างใช้ในการจัดการเรียนการสอน 2) ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป 2.1) ควรนำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา ไปใช้ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะด้านอื่น ๆ ที่สำคัญจำเป็นในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เช่น ด้านการออกแบบกิจกรรม เป็นต้น 2.2) ควรนำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอื่น ๆ มาใช้บูรณาการ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ใช้มีความหลากหลายขึ้น 2.3) ควรมีการศึกษามูลค่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่เข้าร่วมการอบรมพัฒนาตามรูปแบบว่าส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอน และประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กษภัทร สงวนเครือ. (2562). โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางสะเต็มศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน ดุษฎี นิพนธ์การศึกษา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2561). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง (2560 - 2564). กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ. (2552). การเรียนเชิงรุก (Active Learning). เรียกใช้เมื่อ 2 ตุลาคม 2560 จาก <http://pirun.ku.ac.th>.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- มนสิข สิทธิสมบูรณ์. (2564). กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- รสิตา รักสกุล. (2557). สัมฤทธิ์ผลของการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้ Active Learning. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

- วัชรรา เล่าเรียนดี และคณะ. (2560). กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาทักษะการคิดและยกระดับคุณภาพการศึกษา. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- วัชรวิ เกษพิชัยณรงค์ และคณะ. (2555). การเรียนเชิงรุกและเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุก. กรุงเทพมหานคร: สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2562). การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2558). การวิจัยทางการบริหารการศึกษา: แนวคิด แนวปฏิบัติ และกรณีศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: ทิพย์วิสุทธิ.
- วิหาร พละพร. (2558). การวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัด และประเมินการคิด สำหรับครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). คู่มือประกอบการอบรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- หทัยชนก พรระเจริญ และคณะ. (2561). เทคนิคการสุ่มตัวอย่างและการประมาณค่า. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มระเบียบวิธีสถิติ สำนักนโยบายและวิชาสถิติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- อำนาจ เหลื่อน้อย. (2561). รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล. ใน ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อุทุมพร จามรมาน. (2549). โมเดล. วารสารวิชาการ, 1(2), 22-26.
- Bonwell, C. C. & Eison, J. A. (1991). Active Learning: Creative Excitement in the Classroom. Washington, D.C.: ASHE-ERIC Higher Education Reports No. 1.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing. (5th ed.). New York: Harper & Row.

- Darling-Hammond, L. (1999). Teacher quality and student achievement: A review of statepolicy evidence. Seattle, WA: Center for the Study of Teaching and Policy, University of Washington.
- Ivancevich et al. (1989). Organizational behavior and management. (6th ed.). New York: McGraw - Hill.
- Rivinelli, R. J. & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in theassessment of criterion-referenced test item validity. Dutch Journal of Educational Research, 2(2), 49-60.